

OZIĄBIAĆ (6) *vb impf*

oziąbiać (4), **oziębiać** (2), [**oziąbać** (?)]; *oziąbiać FalZioł* (3), *Calep*; *oziębiać GlabGad*, *Oczko*.
o jasne.

praes 1 sg *oziąbiām* (1). ◇ 3 sg *oziąbiā* (3). ◇ 3 pl *oziąbiają* (1). ◇ *con* 3 sg m by *oziębiāł* (1).

Sł stp: *oziębiać*, *Cn notuje*, *Linde XVI w. s.v. oziębić*.

Czynić zimnym, zziębłym; frige facere Calep; exstinguere calorem, perfrigerare, refrigerare Cn [w tym: co (4)] (6) : *Iabłka tedy niezrzake kwaśnością śwą/ flegmę/ febry wstawiczne/ y kaźel pobudzaią/ żołądek oziąbiaią/ fliny mnożą FalZioł III 23b, I 111d; Bowiem ona [kapusta] iż iest zimna przeto gdy będzie na wirzchu żołądka oziębia wżitkie członki/ A tak wżitko ciepło do żołądka zgania GlabGad I3; ale aby tak dobrze głową zawniōna byłā/ coby iey wiatr nieoziębiāł/ á cobj wniēy káźlów niepobudzał Oczko 16v; Frigefacio – Chłodzę, oziabiam. Calep 435b; [Refrigeo, vel Refrigeſco Oziębiām UrsinGramm 239; Oziąbam Refrigero, frige facio. Volck Pp4v].*

W charakterystycznych połączeniach: oziąbiać głowę, wszystkie członki, żołądek.

Zwroty: »gorącość oziąbiać« (1): FalZioł I 120d cf »zbytek ciepłości krwi oziąbiać«; [WujPosN 1584 I 214 cf W przen].

»zbytek ciepłości krwi oziąbiać« (1): fok [...] ſtych Malin iest iakoby fok s ſkoreczek Citrow/ gorącość kthora s kolery pochodzi y theż zbytek ciepłości krwi oziąbia FalZioł I 120d.

[*W przen*:

Szereg: »ostudzać i oziąbiać«: iako daleko więcej trzeba ſie oczyścić [...] od wżelākiego grzechu nietylko śmiertelnego/ [...] ale też [...] y od powżedniego/ ktory ostudza y oziąbia gorącość miłości WujPosN 1584 I 214 (Linde s.v. oziębić).]

Synonimy: chłodzić, ochładzać, ostudzać.

Formacje współrdzenne cf ZIĘBIĆ.

Cf ODZIĄBIAĆ, OZIĄBIAJĄCY, OZIĄBIANIE